

**Archief Internationaal Instituut
voor Sociale Geschiedenis (IISG)
(1932-) 1935-1990**

**inv.nr. 601
Concept jaarverslag 1946**

Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis
Cruquiusweg 31
1019 AT Amsterdam
Nederland
Laatst gewijzigd: 10 augustus 2011
<http://www.iisg.nl/iisg/annualreport/annualreport1946.pdf>

© IISG Amsterdam 2011

INTERNATIONAAL INSTITUUT VOOR SOCIALE GESCHIEDENIS

JAARVERSLAG over 1946

I Tijdperk 1940-1945

Teneinde de nieuwe bestuursleden enigszins van de lotgevallen van het Instituut tijdens den oorlog op de hoogte te brengen, moge er hier een summier overzicht van volgen.

a. Tot 10 Mei 1940 is het Instituut met de normale werkzaamheden voortgegaan. Voor zoover het raadzaam en mogelijk was, werden nog enkele archieven naar Engeland gezonden.

In Frankrijk geschiedde hetzelfde. Daar was een deel onzer verzamelingen, tegelijk met die van den directeur van ons filiaal te Parijs, B. Nikolajewsky, naar Amboise (in de nabijheid van Tours) overgebracht. Ook eenige collecties van de S.A.I. (Socialistische Arbeiders Internationale) en van den secretaris daarvan (Friedrich Adler) werden door hem daarheen vervoerd. Ondergeteekende heeft zich in Augustus 1939 door een bezoek persoonlijk van de wijze van opberging aldaar op de hoogte gesteld.

b. Door de op 10 Mei 1940 uitgebroken oorlog verviel alle contact met de filialen te Parijs en in Engeland, alsmede met onze losse medewerkers te Londen, Bazel, Parijs, Weenen en Praag.

c. Reeds op 26 Juni 1940 werd het filiaal te Parijs door de Duitschers in beslag genomen. Hetgeen daar nog aanwezig was, werd door hen naar een thans nog onbekende plaats van bestemming vervoerd.

Daarna wendden de Duitschers zich naar Amboise. Bij hun nadering werd inderhaast een 200-tal koffers, valiezen en pakken in plaatsen in de omtrek verborgen. Wat achtergelaten moest worden (alle verzamelingen van ons filiaal) werd door de Duitschers geroofd en meegenomen. In de

eerste helft van 1946 werden de verzamelingen, die buiten Amboise verborgen waren in twee zendingen naar Amsterdam overgebracht.

d. Op 13 Juli 1940 werd het hoofdgebouw te Amsterdam door de Duitschers gesloten. De sluiting geschiedde ingevolge een bijzonder bevel van den Wehrmachtsbefehlshaber op order van Hitler. Kort na de sluiting heeft de Gestapo het beheer van het huis en de verzamelingen aan zich getrokken.

Bij de sluiting werden de beampten ontslagen met behoud van salaris tot 31 December 1940.

Het gevolg van deze sluiting was :

dat alle contact tusschen de eigenaars en beheerders en hun verzamelingen onmogelijk werd;

dat het personeel zoo spoedig mogelijk andere betrekkingen moest zoeken;

dat de pensioenregeling ten gunste van het personeel verviel.

e. De Duitschers bleven na de sluiting in ons hoofdgebouw zitten. De Einsatzstab Rosenberg voor Nederland nam daarin zijn intrek. Uit de gevonden verslagen blijkt, dat zij eerst, misleid door de met historisch materiaal overvulde ruimten, de indruk van een Instituut in verwaarloosde toestand hebben gekregen. Bij nadere kennisneming moesten zij verklaren, dat het Instituut van hooge wetenschappelijke standing, in West-Europa het centrale punt voor de internationale sociaal-historische versching was. Ook werd ingezien, dat de opstelling der verzamelingen zeer systematisch was geschied.

Het is gebleken, dat de Duitschers van het aanwezige materiaal voorloopige catalogi hebben gemaakt. Het oude verband met de collecties is daarin echter geheel verbroken. De door ons vervaardigde fiches-catalogus is slechts zeer gedeeltelijk teruggevonden.

Het hoofgebouw werd door de Duitschers tevens gebruikt om daarheen, als naar een rooversnest, ook andere in Europa gestolen collecties te voeren. Zoo zijn gedeelten van het bevriende Nationale Instituut voor Sociale Geschiedenis te Brussel, van het Maison Descartes en van ons onbekende particulieren daarheen overgebracht.

De ons toebehoorende groote krantenverzameling, opgesteld in het aan de overkant gelegen perceel Keizeragracht 257, was reeds in den loop van 1941 weggevoerd, toen waarschijnlijk in het Entrepot-dok opgeslagen en vandaar naar Duitschland overgebracht.

f. Het is ons gebleken dat het de bedoeling van Rosenberg is geweest onze en andere bibliotheken samen te voegen tot een groote "Bibliotheek der Hohen Schule" in de nabijheid van Muenchen op te richten, en die een a twee millioen boeken zou tellen. Een filiaal van deze Hohe Schule, gevuld met boeken over het Jodendom, was reeds tijdens den oorlog te Frankfort a/M opgericht.

g. Toen einde 1944 de toestand voor de Duitschers precair werd, werd bevolen de verzamelingen naar Duitschland te vervoeren. In Juni ~~19~~ 1946 werden zij in de buurt van Hannover in de twee schepen, waarin zij toen vervoerd waren, teruggevonden. In ongeveer 1600 kisten zijn zij in September d.a.v. teruggebracht. Voor zoover thans te beoordeelen is - ongeveer 700 kisten zijn bij het schrijven van dit verslag uitgekapt - is er een groote kans, dat alles wat in het hoofgebouw aanwezig was, is teruggekeerd. Pas over eenige maanden is echter een definitief oordeel uit te spreken. Of hetzelfde ook van de krantenverzameling, die in December 1946 uit een klooster in de buurt van Klagenfurth naar Amsterdam teruggevoerd is, gezegd kan worden, is vooralsnog onzeker. ~~Van het~~ uitpakken ervan zijn wij bezig.

Helaas moet geconstateerd worden, dat een groot aantal werken in geschonden staat is teruggevonden.

h. Het was ons gelukt een aantal verzamelingen buiten het beslag der Duitschers te houden, nl. 13 kisten met brochures en voorts kisten, te Alkmaar en te 's Gravenhage opgeelagen. Verder werd in een twaantal lokaliteiten eener Openbare Lagere School te Amsterdam geregeld verschijnend documentair materiaal onder leiding van Mevrouw Adama van Scheltema bijeengebracht, onder wier leiding ook een oorlogscatalogus als werkobject werd samengesteld.

i. Onze archieven in Engeland werden oorspronkelijk in Barrogate bij York, in een door ons gehuurd huis bewaard, in November 1939 echter overgebracht naar Oxford. Gedurende den oorlog heeft ~~nammer~~ een onzer wetenschappelijke medewerkers, de heer A.P. Lehning, voor deze kostbare collectie zorg gedragen, hetgeen soms met veel moeilijkheden, zoowel van juridische als van financiële aard gepaard is gegaan. Toen de middelen hem begonnen te ontbreken, is tenslotte de huur door de Nederlandsche Regeering te Londen overgenomen. Een afrekening hiervan heeft nog niet plaats gehad.

Ook deze archieven zijn in de tweede helft van 1946 naar Amsterdam teruggebracht. Slechts een kist boeken heeft ernstig door het vocht geleden.

j. Dadelijk na onze bevrijding hebben wij ons met het bestuur van "De Centrale Arbeiders Verzekerings- en Deposito Bank" te 's Gravenhage in verbinding gesteld. Maar men weet wat onze verhouding met deze maatschappij aldus geregeld, dat "De Centrale" het geheele Instituut financierde, waartegenover het Instituut de door "De Centrale" aangekochte sociaal-historische verzamelingen verzorgde, catalogiseerde en ze voor het publiek en voor het wetenschappelijk onderzoek openstelde. Daarenboven stelde "De Centrale" het Instituut in staat wetenschappelijke publicaties,

al of niet op het verzamelde materiaal gegrond, in het licht te geven.

Teneinde de terugvoering van haar eigendommen mogelijk te maken, stelde het bestuur van "De Centrale" reeds in 1945 een bedrag tot een maximum van fl. 40.000.-- voor ons beschikbaar. Voor deze geste zijn wij "De Centrale" zeer erkentelijk. Zoals uit de hierbij gevoegde staat blijkt, is het voor dit doel beschikbare bedrag nog niet geheel uitgeput. Daartegenover staat dat naar onze schatting de totale kosten van de terugvoering en wat daarmee in verband staat, zoowel van de collecties, als van de inrichting van het gebouw, het meubilair en de schade door de betrokken beampten tijdens den bezettingstijd en nog daarna geleden, het bedrag van fl. 40.000.-- verre te boven zullen gaan. Zij zullen de fl. 100.000.-- wel naderen.

k. Van de collecties uit het filiaal te Parijs is, zoals gezegd, nog steeds niet bekend waar zij zich bevinden. Evenzinn van de bibliotheek van het met ons bevriende I.A.V. (Internationaal Archief voor de Vrouwenbeweging), dat zich met ons in hetzelfde gebouw bevond en dat een groot aantal boeken van ons in bruikleen had.

l. In Bijlage I volgen de aanwinsten.

II Tijdvak 1945 (Mei) - 1946

m. Reeds nu kan worden geconstateerd dat het Instituut zijn goede naam niet verloren heeft. Zelfs in verschillende kringen te Parijs is het Instituut nog bekend (L'Institut Posthumus heette en heet het daar gemakkelijker in de wandeling);

dat het zijn oude werkkracht nog bezit, hetgeen blijkt uit de reeds ~~reeds~~ nu weer ingekomen geschenken en uit de vele honderden periodieken, die ons alle weer gratis worden toegezonden, dank zij de groete activiteit van onze bibliothecaresse, Mevrouw A. Adama van Scheltema-Kleefstra.

n. Reeds dadelijk na de bevrijding zijn wij in overleg met Rijk en Gemeente Amsterdam getreden, teneinde van subsidie te ontvangen, mede ook in verband met de van "De Centrale" ontvangen mededeeling, dat deze haar steun in aanzienlijke mate zou verminderen.

Na onderhandeling hebben het Rijk zoowel als Amsterdam zich bereid verklaard het Instituut financieel te steunen, mede in verband met de wenschelijkheid, dat het Instituut, teneinde zijn wetenschappelijk karakter te bewaren, niet volledig afhankelijk zij van een particuliere onderneming.

Wij hebben ons daartegenover bereid verklaard twee vertegenwoordigers van het Rijk en een van Amsterdam in het Bestuur op te nemen. Hiervoor zijn door het Rijk aangewezen Jhr Dr D.P.M. Graawinckel, Algemeen Rijksarchivaris en Dr L.J. Brummel, Voorzitter van de Rijkscommissie van Advies inzake de Bibliotheken, door Amsterdam Mr A. de Roos, Wethouder van Onderwijs van Amsterdam.

Zoowel op de begroeting van 1946 als op die van 1947 hebben het Rijk fl. 20.000.-- en Amsterdam fl. 15.000.-- telkens voor ons uitgetrokken. Bovendien subsidieert Amsterdam ons met de beschikbaarstelling van het gebouw dat wij betrekken hebben, waarvan het bedrag gelijk aan fl. 8.000.-- is gesteld.

In verband met de verminderde band met "De Centrale" is haar aantal vertegenwoordigers van drie op twee teruggebracht.

o. Met het bestuur van "De Centrale" is een overeenkomst aangegaan, waarbij wij de toekomstige collecties, blijkens het bijgevoegde contract (bijlage II) tot wederopzeggens in bruikleen ontvangen, waartegenover het Instituut deze verzamelingen zal ordenen, catalogiseeren en voor het publiek openstellen.

Voor deze werkzaamheden zal het Instituut van "De Centrale" in het
jaar 1947 fl. 20.000.-- ontvangen. Voor volgende jaren is nog niets

bepaald. De overeenkomst bevat voorts een regeling in geval van beëindiging van het bruikleen.

p. Het Rijk heeft aan "De Centrale" voorgesteld een overeenkomst te sluiten, waarbij laatstgenoemde zich verbindt de haar toebehorende archieven, bibliotheken en andere verzamelingen niet om niet aan anderen dan de Staat of het Instituut af te staan, en, mocht zij door omstandigheden gedwongen worden deze bezittingen te gelde te maken, daarvoor een voorkeepsrecht aan de Staat te geven.

q. Blijkens het bovenstaande is in de anderhalf jaar na de bevrijding verstreken, veel gedaan. Maar er is nog veel te doen. Nog is het gebouw niet geheel in orde, er ontbreken nog vele van de gestolen kasten, bijna alle stoelen, alle gordijnen enz. Nog blijven wij werkzaam voor het opsporen van de nog verloren schatten. Wij zijn echter dankbaar voor hetgeen tot nu toe verkregen is, dank zij de steun van velen.

~~kregen is, dank zij de steun van velen.~~ In het bijzonder moeg hier de grote medewerking vermeld worden, die wij van het Commissariaat-Generaal voor de Nederlandse economische belangen in Duitsland onder leiding van Kolonel Otto en den Rijksarchivaris Jhr Dr Graswinckel hebben mogen ondervinden, die na naarstig zoeken onze verzamelingen in het Duitse rijk hebben gevonden. Ook Majoor Dr A. de Vries en Lt. Vroom behoren hierbij genoemd te worden.

Wij gaan thans over tot een overzicht van de werkzaamheden in de eerste anderhalf jaar na de bevrijding.

r. Het gebouw.

De werkzaamheden en het gebouw weer enigzins behoorlijk in orde te brengen, vonden in het jaar 1946 hun voortgang. De verwarming, die in den laatsten winter (1944-1945), toen de Duitsers ons land hadden verlaten, en het gebouw dus leeg stond, geheel was bevroren, moest tot op ongeveer tweederde worden ingekrompen. Het gebouw werd schoongemaakt, alle deuren en kasten moesten opnieuw van sluitels of sloten worden voorzien, het dak werd gerepareerd, alle muren werden gefrescoëit en een deel van de voorgevel geschilderd en de verdere herstellingen, die noodzakelijk waren, verricht.

Het belangrijkste, dat nu nog moest gebeuren, is het plaatsen van planken in vele kasten, welke hout door de Duitsers werd meegenomen, het aanvullen van de radiatoren, het aanschaffen van meubelen en, zo mogelijk, het aebrengen van een aantal nieuwe kasten. Twee m³ hout is aan het Instituut toegesegd, zodat wij van een deel der planken reeds zeker zijn.

a. De verzamelingen.

In het voorjaar van 1946 bereikte ons het bericht, dat de S.A.I. zo gelukkig was geweest in Brussel een groot deel van haar krantenmaterieel en brochureverzamelingen te redden.

Op voorstel van Dr Fr. Adler werd deze grote massa naar Nederland gebracht en aan het Instituut in bruikleen gegeven. Deze verzameling bevat: oude Franse en Duitse socialistische bladen vanaf ongeveer 1840., jaargangen van de Sociaal-democratische pers over de gehele wereld tussen 1920 en 1940, een bijna volledige collectie der uitgaven van de Volksbond en het Internationaal Arbeidsbureau. Verder alle uitgaven van de S.A.I. Deze unieke verzameling is geordend en opgesteld in een der magazijnkamers.

In Augustus 1946 ontving het Instituut de eerste zending uit Duitsland, die verpakt was in twee schepen. Mede met behulp van soldaten, werden deze schepen geleest, alle kisten naar het Instituut gebracht, het materieel in lege kisten overgeladen en eveneens vervoerd. Het losse materieel moet stuk voor stuk worden uitgesocht; daar bij vindt men vele ongeschonden boeken, maar veel ook is helms onbruikbaar geworden. Het uitpakken van deze zending is voor circa tweedertig geschied, de boeken zijn naar hun verschillende afdelingen gebracht, maar moesten daar nog op de grond worden geplaatst, opdat de ordening in de kisten met hulp van bevoegde medewerkers zal kunnen geschieden. Deze ordening zal zeker nog vele maanden in beslag nemen.

In December van dit jaar ontving het Instituut circa 400 kisten uit Klagenfurt (Oostenrijk) terug. Ook deze kisten zijn grotendeels uitgepakt en bevatten een deel van onze krantenverzamelingen. Het is zeer waarschijnlijk dat nog meer kisten uit Klagenfurt zullen bin-

nenkomen, zodat wij de hoop mogen koesteren dat wij ook onze verzamelingen kranten en tijdschriften voor een groot deel terug zullen krijgen.

Ook in Parijs en Londen werd een deel der daar ondergebrachte bezittingen gered. Al dit materiaal bevindt zich nu te Amsterdam. Veel van het teruggebrachte is helaas in slechte staat teruggevoerd. Voor een groot deel draagt hiervan de onvoldoende bescherming in Duitsland en de overvloedig de schuld.

De kisten, die het Instituut zelf in 1936 en 1939 naar Engeland zond, zijn alle weer in Amsterdam teruggekomen. Dit materiaal, waaronder zich ook het Marx-Engels archief bevindt, werd nog niet uitgepakt, omdat het bijzondere zorg en bijzondere opberging vereist.

Ook al intusschen, dat op verschillende plaatsen in Nederland was verborgen, werd naar het Instituut teruggebracht. Hieronder bevinden zich vele kisten met archieven uit Den Haag, 9 kisten met vakbondsverslagen uit Alkmaar, en een groot deel van onze Engelsche en Nederlandse brochuurverzameling uit verschillende bergplaatsen te Amsterdam.

t. De Bibliotheek.

De bibliotheek heeft er zich dedelijk voor op voorgelapt, gratis toezending van kranten en tijdschriften aan te vragen, zodat nu reeds weer 450 periodieken worden ontvangen uit verschillende landen (zie bijlage I).

Ook stelde zij zich weer met vele oude bekenden in verbinding, zodat het Instituut zich in 1943 over vele geschenken mocht verheugen (zie bijlage II).

De studiezaal kon weer bijna op de oude voet worden ingericht, daar

viele kisten werden aangevonden met de boeken die uit de studiezaal afkomstig waren, nog voorzien van de oorspronkelijke nummers, zodat deze nu weer in de kisten konden worden gezet. Ook vele nasluwerken en grote tijdschriften, als:

"de Nieuwe Tijd"
 "De Socialistische Gids"
 "Nieuw Leven"
 "Die Gesellschaft"
 "Der Kampf"
 "Vierteljahrsschrift zur Konjunkturforschung"
 "Socialistische Monatshefte"
 "Revue d'Histoire Economique et sociale"

worden teruggezonden, - voor een deel compleet, voor het andere de-
 pen zij die nog te kunnen completeren uit de niet uitgepakte kisten.
 Het ligt in de bedoeling de studiezaal van te passen aan de sociale
 wetenschappen, waarvan de literatuur na de oorlog veel wordt gevraagd.
 Daarvoor zal een aantal werken moeten worden aangekocht.

II. Reizen.

Mevrouw Schellekens bracht in het begin van 1946 van haar reis naar
 Zwitserland vijf kisten en vijftien pakken mee, die voor het groot-
 ste deel naar belangrijke geschenken bevatten voor het Instituut.

(Zie bijlage III)

Zij maakte van deze gelegenheid gebruik om weer vele verbindingen
 aan te knopen.

Prof. Festenius maakte een reis naar Frankrijk om de terugzending
 van het materiaal uit Zwitserland voor te bereiden en onderzoek te doen
 naar de toestand van ons filiaal te Parijs.

III. Toekomst.

V. Wij willen in de toekomst niet meer zo ruim in onze geldmiddelen
 zitten als voor de oorlog. De grote vriend van het Instituut, die
 de bijzondere culturele betekenis van ons werk zo scherp insag en

op het succes ervan zo trots was, de Heer Nehemia de Lieme, Directeur van "De Centrale", is niet meer (hij overleed in Juli 1940). Bovendien zijn de salarissen en de andere onkosten sterk gestegen. Wij zullen dus zeer zuinig moeten zijn, ons moeten beperken in onze publicaties, de International Review en het bibliografisch Bulletin, en althans voorlopig afsien van een filiaal te Parijs en aankopen van collecties op grote schaal.

w. Langzamerhand dringt het door, dat het Instituut weer enigszins bruikbaar is. Telkens komen bezoekers om inlichtingen of studie-deskundigen. Zij vinden dan een plaats in de studiezaal, die hier vroeger uiterlijk bijna geheel weer herkregeu heeft.

x. Het is voor het Instituut van het grootste belang over ruimer geldmiddelen te beschikken, wil het een werkelijk Internationaal Instituut zijn. Het zal op de eerste plaats weer een bijkantoor te Parijs moeten hebben, omdat Parijs de grote markt voor boeken en ook voor archieven is. Maar niet alleen markt, ook een stad waar men levendige sympathie voor ons werk vindt en daardoor veel geschenken voor ons Instituut kan verkrijgen. De vooraafgegane jaren hebben dit bewezen.

Het Instituut ontvangt nu weer 430 periodieken, verdeeld over de verschillende landen als volgt:

	<u>Dagbladen:</u>	<u>Week-en maandbladen:</u>
Nederland	15	223
België	4	29
Denemarken		4
Engeland	1	12
Frankrijk	3	70
Italië		3
Luxemburg		1
Palestina		1
Ver. Staten en Zuid- Amerika		20
Zweden		3
Zwitserland	5	36
	<u>28</u>	<u>402</u>
	=====	=====

Geschenken, die in 1946 werden ontvangen.

1. Van Mej. Henr. van der Mey te Laren N.H. erfde het Instituut een groote verzameling boeken, brochures en periodieken op het gebied der vrouwenbeweging, de vakbeweging, het maatschappelijk werk, de sociale verzekering enz. Hieronder bevindt zich een complete verzameling van het weekblad "Belang en Recht", verscheidene jaargangen van het " Sociaal Weekblad" en van " De Nieuwe Tijd", verslagen der Arbeidsinspectie, meerdere werken van Mevr. Henr. Roland Holst en vele andere boeken op het gebied der arbeidersbeweging.
2. Van Dr. Fr. Adler te Brussel: vijf kisten met kranten, tijdschriften, brochures en boeken, die hij gedurende den oorlogstijd in de Vereenigde Staten verzamelde, en verder vele boeken uit zijn eigen bezit w.o. congresverslagen uit verschillende landen. Alles tezamen een zeer belangrijke aanwinst.
3. Van de John Hopkins University: een groot aantal zeer belangrijke boeken, waarvan wij noemen:
 - F. T. Stockton, The international molders union of North-America.
 - P. Fox, Contemporary French opinion on the American civil war.
 - A. Th. Helbing, The departments of the American federation of labor.
 - V. J. Wyckoff, The wage policies of labor organisations in a period of industrial depression.
 - J. I. Seidman, The yellow dog contract.
 - L. Teper, Hours of labor.
 - F. E. Wolfe, Admission to American Trade-unions.
 - D. M. Schneider, The workers' (communist) party and American trade-union.en vele andere boeken op dit gebied.
4. Van den Heer M. H. Scholten te Hardegarijp: Het Friesch Volksblad 1876 - 1899 geb., compl. Hierbij een aantal kostbare oude brochures, w.o.: een nieuw exemplaar van het "Grievencahier", eenige uitgaven van het Alg. Ned. Werklieden Verbond, Statuten 1885, circulaire 1886, B. H. Heldt: Wat onderscheidt de S.D.B. van die welke zich openbaart in het A.N.W.V.? 1885, Reglement der afd. Leeuwarden van den Bond van Alg. Kies-en stemrecht 1885, Statuten van het Friesch Comité van de Volkspartij 1891, Statuten van de Bildtsche Stichting St. Anna Parochie 1896, en vele andere.
5. Van Mevrouw M. Wibaut - Berdenis van Berlekom te Amsterdam: "De Nieuwe Tijd" 1896 - 1917, geb. en enkele boeken.
6. Van Dr. F. Wibaut te Amsterdam: Een map met archief van de

Nationale Advies Commissie. De Sociale Gids Jrg. I - II geb. en verder een aantal belangrijke boeken en brochures.

7. Van Prof. G. van den Bergh te Amsterdam: Een zeer groot aantal jaargangen tusschen 1850 en 1940 van "La Revue des deux mondes".
8. Van den Heer Halbo Kool te Amsterdam: Een belangrijke verzameling mappen over bepaalde onderwerpen, en een verzameling brochures, die hij gebruikte voor zijn journalistiek werk.
9. Van den Heer J. Harttorff te Bloemendaal: Foto's, brieven en andere stukken uit de oude anarchistische beweging, waaronder: Notulen van het congres te Almelo op 5 Augustus 1894, geschreven door S. W. Coltof, Reglement van de Amsterdamsche Arbeiders Maatschappij 1889 en 1892, Diploma van den Socialistenbond van 1898 en eenige brieven uit de negentiger jaren van F. Domela Nieuwenhuis, G. L. van der Zwaag, J. A. Bermeijer enz.
10. Door bemiddeling van Dr. Julius Braunthal te Londen ontving het Instituut een complete serie der uitgaven van de Left News Book Club (Gollancz Londen) 1941 - 1945, omvattende circa vijftig boeken. Deze uitgaven worden ons verder geregeld toegezonden.
11. Van Arbejderbevaegelsens Bibliotek og Arkiv Kopenhagen: Twee kisten, bevattende een aantal complete en incomplete tijdschriften (Gewerkschaftliche Rundschau 1927-1932 compl., SAP Information 1939 - 1944 compl., Kulturwille 1925-1926 compl. enz.) Verder een groote partij jaarboeken en verslagen w.o. 7 jaarverslagen van de Labour Party, 16 congresverslagen van de SPD, 5 verslagen van den Deutsche Gewerkschaftsbund in der Tschechoslovakei en vele andere. Hierbij ook circa 300 brochures betreffende de Deutsche Arbeidersbeweging tijdens en na den eersten wereldoorlog.
12. Prof. Posthumus te Amsterdam schonk aan het Instituut een groot aantal brochures en boeken, waarvan wij noemen:

T. W. Jackson,	Trial of British freedom.
Lord Beveridge,	An urgent message from Germany.
L. Curtis,	World war, its cause and cure.
Duyvesteyn,	Newman en het Liberalisme.
G. Knuvelde,	Bouwers aan eigen cultuur.
W. Stokar,	Geschiede als Weltschau.

 Verder een Bekendmaking uit 1795 en vele andere belangrijke uitgaven.
13. Van The American Public Welfare Association te Chicago: Een twintigtal interessante brochures.

14. Van Verlag A. Francke te Bern: Tien belangrijke boeken, waarvan wij noemen:
 E. von Schenck, Europa vor der deutschen Frage.
 J. A. Schumpeter, Kapitalismus, Sozialismus und Demokratie
 B. Croce, Die Geschichte als Gedanke und als Tat.
 A. Amonn, Das Lohnproblem.
 " " Vollbeschäftigung.
15. Van Prof. H. Schachian te New York:
 Websters' New Intern. Dictionary.
 Konrad Heiden, Hitler.
 J. Stoye, Frankreich zwischen Furcht und Hoffnung.
 R. Wilbrandt, Karl Marx.
 J. F. Horrabin, An atlas of current affairs.
 H. Blum, Die deutsche Revolution 1848 - 1849.
 Seize années d'histoire.
16. Van Ir. W. Wigman te Haarlem:
 Lucien Lauvat, Le Marxisme en faillite.
 P. Kropotkin, Van veld, fabriek en werkplaats.
 J. Ramsay Macdonald, Socialism critical and constructive.
 en verder eenige boeken van Karl Kautsky en Lenin.
17. Van de N.C.L.C. Publishing Soc. Ed. Tillicoultry: Eenige boeken waarvan wij noemen:
 J. F. Horrabin An outline of political geography.
 " " Short Story of the British Empire.
 " " The Plebs Atlas.
 Maclaine and Colyer, An outline of economics.
 Patrick G. Walker, An outline of man's history.
 enzoovoort.
18. Van Prof. G. Mannoury te Amsterdam: Een doos met zeer belangrijk archief betreffende zijn uittreden uit de communistische partij, en eenige brochures.
19. Van Mej. Prins te Amsterdam: Een archiefje van Volkendondsstukken betreffende de Kalenderhervorming.
20. Van Prof. Dr. A. Siemsen-Vollenweider te Zürich: De Thurgauer Arbeiterzeitung 1940-1945 met de artikelen, die zij een maal per week daarin schreef.
21. Van W. L. & J. Brusse te Rotterdam:
 Mr. P. J. Oud, Politieke vernieuwing.
 Dr. W. van Ravesteyn, Geen reactie en geen utopie maar democratie.
 A. A. van Sandick, Herstel der maatschappij
 enzoovoort.

AMSTERDAM.

22. Van "Le Libertaire" te Parijs: Een vijftiental interessante brochures.
23. Van de Labour Research Department te Londen: Een aantal brochures.
24. Van den Heer E. Kupers te Bloemendaal: Stukken betreffende het congres van het Intern. Verbond van Vakverenigingen te Parijs, Oct. 1945.
25. Van de Gemeente Amsterdam: een aantal verordeningen en bekendmakingen uit de jaren 1940 - 1945.
26. Van Dr. Otto Braun te Ascona: enkele brochures en brieven aan Dr. R. Friedeberg betreffende de strafvervolgning van een anarchistencongres te Mannheim (31 Maart - 1 April 1907) en te Amsterdam (Augustus 1907).
27. Van de Arbeiderspers te Amsterdam: Een compleet exemplaar van het blad "Europa Kabel" en een aantal nieuwe nationaal-socialistische boeken, die zijn uitgekomen gedurende 1940-1945
28. Van Mej. M. C. Bouwmeester te Amsterdam: Eenige Weensche couranten uit 1927 met artikelen over de brand in het Paleis van Justitie te Weenen en de daarop volgende algemeene staking, benevens eenig Duitsch illegaal materiaal.
29. Van den Heer H. Umrath te Amsterdam: Eenige belangrijke Engelsche en Duitsche boeken en tijdschriften.
30. Door bemiddeling van Mevrouw P. Sinzheimer te Overveen, was het ons mogelijk connecties aan te knopen met verschillende personen en instellingen in de Vereenigde Staten, waarvan het Instituut een dertigtal belangrijke boeken toegezonden kreeg.
31. Van Mej. A. Stolp te Batavia : Eenige kranten betreffende Indonesië.
32. Van Dr. L. de Jong te Amsterdam: Een aantal brochures uit Duitsche stedenna de bezetting door de Geallieerden.
33. Van den Heer J. Zwart te Berlijn: Het communistische blad "Die Deutsche Volkszeitung" compleet, en het daarop volgende blad "Neues Deutschland" (van het Eenheidsfront) tot Juli 1946. Verder: "Der Kurier" en "Der Tagesspiegel".

34. Van den Heer Paul Kühne te Londen: Enkele nummers van "Die Wochenpost" een courant van het Duitsche interneeringskamp in Engeland, en de illegale liederenbundel "Unser Lied".
35. Van Prof. Dr. A. Pitlo te Amsterdam: A.P.Wereldnieuws van 23 Augustus 1945-7 Januari 1946.
36. Van de Recherche te Amsterdam: Een aantal jaarboeken, huishoudelijke reglementen, ledenlijsten enz. van "The ancient order of Foresters".
37. Van het Schweizerische Sozialarchiv te Zürich: Diverse couranten en brochures inzake ouderdoms-, invaliditeits-, ziekte-en ongevallenverzekering in Zwitserland.
38. Van de Nederlandsche Volksbeweging te Amsterdam: Verschillende brochures en pamfletten.
39. Van de Stichting "De Heraut" te Hilversum: Een aantal illegale en legale nummers van hun blad "De Heraut", alsmede eenige nummers van het blad "Gooische Klanken" uit de Meidagen van 1945.
40. Van The Friends Peace Committee te Londen: Een aantal brochures.
41. Van "The war Registers International" te Middlesex: Een aantal brochures.
42. Van The International Voluntary Service for Peace te Leeds: Een aantal brochures.
43. Van de Raden-Communistische groepen te Amsterdam: Een complete serie van hun courant.
44. Van The Jewish Labor Committee te New York: Een zestiental zeer belangrijke boeken.
45. Van Mevrouw E. J. de Haas-Offerhaus te Zwolle: Twee pakken met tijdschriften, brochures en pamfletten op het gebied der drankbestrijding.
46. Van de Vrijdenkersvereeniging "De Dageraad" te Amsterdam: Enkele boeken op het gebied der Vrijdenkersbeweging.

47. Van de Redactie van "Libertas" te 's-Gravenhage: Een gebonden exemplaar van de illegale nummers van "Libertas" en enkele brochures.
48. Van The Jewish Agency for Palestine te Jeruzalem: Een zestal belangrijke werken over Palestina.
49. Van Dr. B. Sapir te New York: Een twintigtal belangrijke boeken en brochures.
50. Van de "Mundo Obrero" te Parijs: Een veertigtal Spaansche brochures en "Nuestra Bandera" 1945-1946.
51. Van "Editions Sociales" te Parijs ontvangen wij geregeld hun communistische uitgaven.
52. Van het blad "Poland Fights" te New York : Een aantal brochures betreffende Poolse Joden.
53. Van de Kon. Nederl. Akademie van Wetenschappen te Amsterdam: "The Rockefeller Foundation Review" 1940 - 1944.
54. Van den Heer B. Luteraan te Amsterdam: Een pak brochures en pamfletten.
55. Van den Heer W. Spiekman te Amsterdam: Report of the world trade-union congress 1945.
56. Van den Heer Rimensberger te Bern: H. de Mann, Au de là du nationalisme.
57. Van het Alg. Christ. Vakverbond te Utrecht: Een memorandum in verband met de huidige loonen en prijzenpolitiek. Nederlandsch en Fransch.
58. Van de Handels- Economische Bibliotheek te Amsterdam: Het Sociaal Weekblad 1898 - 1911.
59. Van de Universiteitsbibliotheek te Upsala: Arna Wahlstrand Allmänna valmansförbundets tillkomst.
60. Van de Federal Security Agency te Washington: Annual Report 1945.

61. Van "Vrij Nederland" te Amsterdam: Verslagen van diverse cursussen.
62. Van de Sociaal-Demokratische Partij te Kopenhagen: Het tijdschrift "Socialisten" 1934 - 1944 geb.
63. Van de Uitgeverij "Pegasus" te Amsterdam: ontvangt het Instituut geregeld communistische brochures.
64. Van "The New International" te New York: Jrg. 1940-1945 geb.
65. Van den Alg. Ned. Christ. Ambtenarenbond te 's-Gravenhage: Verslag 1941 - 1946.
66. Van den Heer E. Armand te Parijs: Eenige Fransche brochures.
67. Van de Partij van den Arbeid te Amsterdam: Een aantal boeken en brochures.
68. Van de Fédération Suisse P. T. T. te Bern: Rapport annuel 1945.
69. Van het Tijdschrift "Aufbau" te Zürich: Jrg. 1943 - 1945.
70. Van de Freedom Press te Londen: een aantal anarchistische boeken en brochures.
71. Van Mej. L. Froehner te Berlijn: "De Toekomst" 1914 - 1918.
72. Van het Indisch Instituut te Amsterdam: Eenige boeken en brochures.
73. Van de "Grafische Industrie": Het Mededeelingenblad 1942 - 1946. geb.
74. Van de A. J. C. te Amsterdam: Eenige boeken en brochures.
75. Van "Travail" te Charleroi: No. 1-11 van hun illegale mededeelingen 1943 - 1944.
76. Van een Jeugdvereniging te Kopenhagen: Het Tijdschrift "Rød Falken" Jrg. 1940 - 1944 geb.

77. Van den Verband Schweizer. Fürsorger für Alkoholgefährdete te Zürich: "Der Fürsorger" Jrg. 1933 - 1945 geb., en diverse brochures.
78. Van de American Public Welfare Association te New York: Een twintigtal brochures.
79. Van "Het Licht" te Gent: Germinal Reeks No. 3 - 12
80. Van de Confédération France des Travailleurs Chrétiens te Parijs: Een twaalfstal brochures.
81. Van den Ned. Bond van Christ.Fabrieks-en Transportarbeiders te 's-Gravenhage: Een rapport over de oorlogsjaren.
82. Van den Ned. Christ. Grafischen Bond te Amsterdam: Een rapport over de oorlogsjaren.
83. Van den Ned. Christ. Bond in de Kleedingindustrie te Utrecht: Kort verslag 1938 - 1946.
84. Van den Heer P. J. Serrarens te Utrecht: Het Intern. Christ. Vakverbond 1937 - 1945 van Parijs tot Brussel.
85. Van Ir. J. W. Albarda te 's-Gravenhage: Een foto-copie van Van Kol's lidmaatschapsbewijs van het Intern. Werklieden Verbond met eenige woorden van Van Kol naar aanleiding van Albarda's eerste verkiezing in het Parlement.
86. Van den Heer De Vrieze te Amsterdam: Het tijdschrift "De Nederlandsche Politie" compl.
87. Van Mevrouw Ragaz te Zürich: Een foto van het doodenmasker van haar man.
88. Van een coöperatieve vereeniging te Kopenhagen: Het tijdschrift "Kooperationen" 1941 - 1945.

Gedurende aan reis naar Zwitserland kon Mevrouw Adama van Scheltema weer vele relaties aanknoopen, zoodat zij verscheidene geschenken naar Amsterdam kon verzenden.

De weduwe van Dr. F. Brupbacher te Zürich gaf haar brieven en brochures uit de nalatenschap van haar man.

De firma Oprecht te Zürich zond gratis een groot pak der in de laatste zes of even jaar verschenen boeken.

De Verband Personal Offentlicher Dienste (V.P.O.D.) te Zürich zond een kist met belangrijke vakbondsbladen vanaf 1910 en een groot aantal rapporten, verslagen en brochures.

Prof. Ragaz, dien zij kort voor zijn dood nog bezocht, liet een bijna complete serie van zijn tijdschrift "Neue Wege" toezenden, benevens een zeer groot aantal boeken en brochures.

Van "Volksrecht" te Zürich werd ontvangen de krant "Volksrecht" Jrg. 1940 - 1943 bijna compl. en het tijdschrift "Rote Revue" Jrg. 1940 - 1945 bijna compl.

Van Dr. Steinemann, Directeur van het Sozial Archiv te Zürich, werd een aantal boeken en brochures ontvangen, terwijl verdere toezending van dubbeltallen in voorbereiding is.

Het Zwitsersche Vakverbond te Bern zond een rondschriften aan de aangesloten organisaties, waardoor nu weer een aantal vakbondsbladen uit Zwitserland binnenkomen.

Het Bureau International du Travail te Genève zond een aantal pakken met de uitgaven der laatste tien jaren.

Ook van den Bibliothecaris van de Volkenbondsbibliotheek werd bericht ontvangen, dat hij bereid was een aanvulling te sturen op de door ons niet ontvangen uitgaven van 1939 tot heden.

Ten laatste bezocht Mevrouw Scheltema ook weer den ouden anarchist L. Bertoni te Genève, met wien voor den oorlog een afspraak was gemaakt dat hij door zou gaan met het verzamelen voor het Instituut. Mevrouw Scheltema bracht zelf mee een enveloppe met een groot aantal brieven van Malatesta uit de jaren 1924 - 1927 en verder zond hij o.a. "Le Réveil" vanaf 1895 bijna compl. en geb., een zestal dossiers van 1895 - 1921 met circulaires, strooibiljetten en andere documenten, een elftal mappen met zeer belangrijke oude anarchistische brochures en de door hem illegaal uitgegeven brochures tusschen 1940 en 1945, jaargangen van anarchistische kranten tusschen 1903 en 1922 en verder eenige pakken Spaansche, Italiaansche en Fransche bladen uit de jaren 1940 - 1945. Alles tezamen drie groote kisten. Voor dit materiaal werd voorloopig Zw.frs.500.- betaald.

Wij hebben ons daartegenover bereid verklaard twee vertegenwoordigers van het Rijk, en een van Amsterdam in het Bestuur op te nemen. Hiervoor zijn door het Rijk aangewezen Jhr Dr D.P.M. Graswinckel, Algemeen Rijksarchivaris en Dr L.J. Brummel, Voorzitter van de Rijkscommissie van Advies inzake de Bibliotheken, door Amsterdam Mr A. de Roos, Wethouder van Onderwijs van Amsterdam.

Zowel op de begroting van 1946 als op die van 1947 hebben het Rijk f. 20.000.-- en Amsterdam f. 15.000.-- telkens voor ons uitgetrokken. Bovendien subsidieert Amsterdam ons met de beschikbaarstelling van het gebouw dat wij betrokken hebben, waarvan het bedrag gelijk aan f. 5.000.-- ^f is gesteld.

In verband met de verminderde band met "De Centrale" is haar aantal vertegenwoordigers van drie op twee teruggebracht.

o. Met het bestuur van "De Centrale" is een overeenkomst aangegaan, waarbij wij de toekomstige collecties, blijkens het bijgevoegde contract (bijlage ^{IV} ~~II~~) tot wederopzeggens in bruikleen ontvangen, waartegenover het Instituut deze verzamelingen zal ordenen, catalogiseren en voor het publiek openstellen.

Voor deze werkzaamheden zal het Instituut van "De Centrale" in het jaar 1947 f. 20.000.-- ontvangen. Voor volgende jaren is nog niets bepaald. De overeenkomst bevat voorts een regeling in geval van beëindiging van het bruikleen.

p. Het Rijk heeft met "De Centrale" een overeenkomst gesloten, daarbij laatstgenoemde zich heeft verbonden de haar toebehorende archieven, bibliotheken en andere verzamelingen niet om niet aan anderen dan de Staat of het Instituut af te staan, en, mocht zij door omstandigheden gedwongen worden deze bezittingen te gelde te maken, daarvoor een voorkeepsrecht aan de Staat te geven. (Bijlage II)

q. Blijkens het bevenstaande is in de anderhalf jaar na de bevrijding verstreken veel gedaan. Maar er is nog veel te doen. Nog is het gebouw niet geheel in orde, er ontbreken nog vele van de gestolen kasten, bijna alle stoe- len, alle gordijnen enz. Nog blijven wij werkzaam voor het opsperen van de nog verloren schatten. Wij zijn echter dankbaar voor hetgeen tot nu toe ver-

COPIE

kringen is, dank zij de steun van velen. In het bijzonder moge hier de grote medewerking vermeld worden, die wij van het ~~Commissariaat~~ Commissariaat Generaal voor de Nederlandse economische belangen in Duitsland onder leiding van Kolonel Otto en den Rijksarchivaris Jhr Dr Graswinckel hebben mogen ondervinden, die na naarstig zoeken onze verzamelingen in het Duitse Rijk hebben gevonden. Ook ~~de~~ Majoor Dr A. de Vries en Lt. Vroom behoren hierbij genoemd te worden.

Met inzicht van de heer de Vries
 III. Toekomst.

x. v. Wij zullen in de toekomst niet meer zo ruim in onze geldmiddelen zitten als voor de oorlog. De grote vriend van het Instituut, die de bijzondere culturele betekenis van ons werk zo scherp inszag en op het succes ervan zo trots was, de heer Nehemia de Lieme, Directeur van "De Centrale", is niet meer (hij overleed Juli 1940). Bovendien zijn de salarissen en de andere onkosten sterk gestegen. Wij zullen dus zeer zuinig moeten zijn, ons moeten beperken in onze publicaties, de International Review en het bibliografische Bulletin, en althans voorlopig afzien van een filiaal te Parijs en van het aankopen van collecties op grote schaal.

x. w Langzamerhand dringt het door, dat het Instituut weer enigszins bruikbaar is. Telkens komen bezoekers om inlichtingen ~~of~~ voor studiedoeleinden. Zij vinden dan een plaats in de studiezaal, die haar vroeger uiterlijk bijna geheel weer ~~ker~~kerregen heeft.

x. x Het is voor het Instituut van het grootste belang over ruimer geldmiddelen te beschikken, wil het een werkelijk internationaal instituut zijn. Het zal op de eerste plaats weer een bijkantoor te Parijs moeten hebben, omdat Parijs de grote markt voor boeken en ook voor archieven is. Maar niet alleen markt, ook een stad waar men levendige sympathie voor ons werk vindt en daardoor veel geschenken voor ons Instituut. De voorafgegane jaren hebben dit bewezen.

kan verblijven

Het Instituut ontvangt nu weer 430 periodieken, verdeeld over de verschillende landen als volgt:

	<u>Dagbladen</u>	<u>Week- en maandbladen</u>
Nederland	15	223
België	4	29
Denemarken		4
Engeland	1	12
Frankrijk	3	70
Italië		3
Luxemburg		1
Palestina		1
Ver. Staten en Zuid-Amerika		20
Zweden		3
Zwitserland	5	36
	<u>28</u>	<u>402</u>
	=====	=====

Geschenken, die in 1946 werden ontvangen.

1. Van Mej. Henr. van der Hey te Laren N.H. erfde het Instituut een groote verzameling boeken, brochures en periodieken op het gebied der vrouwenbeweging, de vakbeweging, het maatschappelijk werk, de sociale verzekering enz. Hieronder bevindt zich een complete verzameling van het weekblad "Belang en Recht", verscheidene jaargangen van het "Sociaal Weekblad" en van "De Nieuwe Tijd", verslagen der Arbeidsinspectie, meerdere werken van Mevr. Henr. Roland Holst en vele andere boeken op het gebied der arbeidersbeweging.
2. Van Dr. Fr. Adler te Brussel: vijf kisten met kranten, tijdschriften, brochures en boeken, die hij gedurende den oorlogstijd in de Vereenigde Staten verzamelde, en verder vele boeken uit zijn eigen bezit w.o. congresverslagen uit verschillende landen. Alles tezamen een zeer belangrijke aanwinst.
3. Van de John Hopkins University: een groot aantal zeer belangrijke boeken, waarvan wij noemen:

F. T. Stockton	The international molders union of North-America.
P. Fox	Contemporary French opinion on the American civil war.
A. Th. Helbing	The departments of the American federation of labor.
V. J. Wyckoff	The wage policies of labor organisations in a period of industrial depression.
J. I. Seidman	The yellow dog contract.
L. Teper	Hours of labor!
F. E. Wolfe	Admission to American trade-unions.
D. M. Schneider	The workers' (communist) party and American trade-unions.

 en vele andere boeken op dit gebied.
4. Van den Heer M. H. Scholten te Hardegarijp: Het Friesch Volksblad 1876-1899 geb., compl. Hierbij een aantal kostbare oude brochures, w.o.: een nieuw examen laar van het "Grievensahier", eenige uitgaven van het Alg. Ned. Werklieden Verbond, Statuten 1885, circulaire 1886, B.H.Heldt: Wat onderscheidt de S.D.B. van die welke zich openbaart in het A.N.W.V.? 1885, Reglement der afd. Leeuwarden van den Bond van Alg. Kies- en stemrecht 1885, Statuten van het Friesch Comité van de Volkspartij 1891, Statuten van de Bildtsche Stichting St. Anna Parechie 1896, en vele andere.
5. Van Mevrouw M. Wibaut-Berdenis van Berlekom te Amsterdam: "De Nieuwe Tijd" 1896-1917, geb. en enkele boeken.
6. Van Dr. F. Wibaut te Amsterdam: Een map met archief van de Nationale Advies Commissie.

De Sociale Gids Jrg. I-II Geb. en verder een aantal belangrijke boeken en brochures.

7. Van Prof. G. van den Bergh te Amsterdam: Een zeer groot aantal jaargangen tusschen 1850 en 1940 van "La Revue des deux mondes"
8. Van den Heer Halbo Kool te Amsterdam: een belangrijke verzameling mappen over bepaalde onderwerpen, en een verzameling brochures, die hij gebruikte voor zijn journalistiek werk.
9. Van den Heer J. Harttorff te Bloemendaal: Foto's, brieven en andere stukken uit de oude anarchistische beweging, waaronder: Notulen van het congres te Almelo op 5 Augustus 1884, geschreven door S. W. Coltof, Reglement van de Amsterdamsche Arbeiders-Maatschappij 1889 en 1892, Diploma van den Socialistenbond van 1898 en eenige brieven uit de negentiger jaren van P. Domela Nieuwenhuis, G. L. van der Zwaag, J. A. Bergmeijer enz.
10. Door bemiddeling van Dr. Julius Braunthal te Londen ontving het Instituut een complete serie der uitgaven van de Left News Book Club (Collanz Londen) 1941-1943, omvattende circa vijftig boeken. Deze uitgaven worden ons verder geregeerd toegezonden.
11. Van Arbeiderbevaegelsens Bibliotek og Arkiv Kopenhagen: Twee kisten, bevattende een aantal complete en incomplete tijdschriften (Gewerkschaftliche Rundschau 1927-1932 compl., SAP Information 1939-1944 compl., Kulturwille 1925-1928 compl. enz.) Verder een groote partij jaarboeken en verslagen w.o. 7 jaarverslagen van de Labour Party, 16 congresverslagen van de SPD, 5 verslagen van den Deutschen Gewerkschaftsbund in der Tschechoslovakei en vele andere. Hierbij ook circa 300 brochures betreffende de Deutsche Arbeidersbeweging tijdens en na den eersten wereldoorlog.
12. Prof. Posthumus te Amsterdam schonk aan het Instituut een groot aantal brochures en boeken, waarvan wij noemen:

T.W. Jackson	Trial of British freedom,
Lord Beveridge	An urgent message from Germany,
L. Curtis	World war, its cause and cure,
Duyvesteyn	Newman en het Liberalisme,
G. Knuvelde	Bouwers aan eigen cultuur,
W. Stokar	Geschiede als Weltschau,

 Verder een Bekendmaking uit 1795 en vele andere belangrijke uitgaven.
13. Van The American Public Welfare Association te Chicago: Een twintigtal interessante brochures.

COPIE

14. Van Verlag A. Francke te Bern: Tien belangrijke boeken, waarvan wij noemen:
E. von Schanck	Europa vor der deutschen Frage
J. A. Schumpeter	Kapitalismus, Sozialismus und Demokratie
B. Croce	Die Geschichte als Gedanke und als Tat
A. Amann	Das Lohnproblem
" "	Volloeschyftigang.
- enzoovoort.
15. Van Prof. H. Schachian te New York:
Websters' New Intern. Dictionary	
Konrad Heiden	Hitler
J. Stoye	Frankreich zwischen Furcht und Hoffnung
R. Wilbrandt	Karl Marx
J. F. Horrabin	An atlas of current affairs
H. Blum	Die deutsche Revolution 1848-1849
Seize années d'histoire.	
16. Van Ir. W. Wigman te Haarlem:
Lucien Lauvat	Le Marxisme en faillite
P. Kropotkin	Van veld, fabriek en werkplaats
J. Ramsay Macdonald	Socialism critical and constructive
- en verder eenige boeken van Karl Kautsky en Lenin.
17. Van de N.C.L.C. Publishing Soc. Ed. Tillicoultry: Eenige boeken waarvan wij noemen:
J. F. Horrabin	An outline of political geography
" "	Short story of the British Empire
" "	The Plebs Atlas
MacLaine and Colyer	An outline of economics
Patrick G. Walker	An outline of man's history
- enzoovoort.
18. Van Prof. G. Manoury te Amsterdam: Een doos met zeer belangrijk archief betreffende zijn uittraden uit de communistische partij, en eenige brochures.
19. Van Maj. Frins te Amsterdam: Een archiefje van Volkenbondstukken betreffende de Kalenderhervorming.
20. Van Prof. Dr. A. Siemsen-Vollenweider te Zürich: De Thurgauer Arbeiterzeitung 1940-1945 met de artikelen, die zij een maal per week daarin schreef.
21. Van W. L. & J. Brusse te Rotterdam:
Mr. P.J. Oud	Politieke vernieuwing
Dr. W. van Ravesteijn	Geen reactie en geen utopie maar democratie.
A.A. van Sandick	Berstel der maatschappij
- enzoovoort.

22. Van "Le Libertaire" te Parijs: Een vijftiental interessante brochures.
23. Van de Labour Research Department te Londen: Een aantal brochures.
24. Van den Heer S. Kuipers te Bloemendaal: Stukken betreffende het congres van het Intern. Verbond van Vakverenigingen te Parijs, Oct. 1945.
25. Van de Gemeente Amsterdam: een aantal verordeningen en bekendmakingen uit de jaren 1940-1945
26. Van Dr. Otto Braun te Ascona: enkele brochures en brieven aan Dr. E. Friedeberg betreffende de strafvervolgning van een anarchistencongres te Mannheim (31 Maart- 1 April 1907) en te Amsterdam (Augustus 1907)
27. Van de Arbeiderspers te Amsterdam: Een compleet exemplaar van het blad "Europa Kabel" en een aantal nieuwe nationaal-socialistische boeken, die zijn uitgekomen gedurende 1940-1945.
28. Van Mej. M. C. Bouwmeester te Amsterdam: Eenige Weensche couranten uit 1927 met artikelen over de brand in het Paleis van Justitie te Weenen en de daarop volgende algemeene staking benevens eenig Duitsch illegaal materiaal.
29. Van den Heer H. Umrath te Amsterdam: Eenige belangrijke Engelsche en Duitche boeken en tijdschriften.
30. Door bemiddeling van Mevrouw F. Sinzheimer te Overveen was het ons mogelijk connecties aan te knopen met verschillende personen en instellingen in de Vereenigde Staten, waarvan het Instituut een dertigtal belangrijke boeken toezonden kreeg.
31. Van Mej. A. Stolp te Batavia : Eenige kranten betreffende Indonesië.
32. Van Dr. L. de Jong te Amsterdam: Een aantal brochures uit Duitche steden na de bezetting door de Geallieerden.
33. Van den Heer J. Zwart te Berlijn: Het communistische blad "Die Deutsche Volkszeitung" compleet en het daarop volgende blad "Neues Deutschland" (van het Eenheidsfront) tot Juli 1946. Verder: "Der Kurier" en "Der Tagesspiegel"

COPIE

34. Van den Heer Paul Kühne te Londen: Enkele nummers van "Die Wochenpost" een courant van het Duitsche interneringskamp in Engeland, en de illegale liederenbundel "Unser Lied"
35. Van Prof. Dr. A. Pitlo te Amsterdam: A.P. Wereldnieuws van 25 Augustus 1945 - 7 Januari 1946.
36. Van de Recherche te Amsterdam: Een aantal jaarboeken, huishoudelijke reglementen, ledenlijsten enz. van "The ancient order of Foresters".
37. Van het Schweizerische Sozialarchiv te Zürich: Diverse couranten en brochures inzake ouderdoms-, invaliditeits-, ziekte- en ongevallenverzekering in Zwitserland.
38. Van de Nederlandsche Volksbeweging te Amsterdam: Verschillende brochures en pamfletten.
39. Van de Stichting "De Heraut" te Hilversum: Een aantal illegale en legale nummers van hun blad "De Heraut", alsmede eenige nummers van het blad "Gooische Klanken" uit de Meidagen van 1945.
40. Van The Friends Peace Committee te Londen: Een aantal brochures.
41. Van "The War Resisters International" te Middlesex: Een aantal brochures.
42. Van The Intern. Voluntary Service for Peace te Leeds: Een aantal brochures.
43. Van de Raden-communistische groepen te Amsterdam: Een complete serie van hun courant.
44. Van The Jewish Labor Committee te New York: Een zestiental zeer belangrijke boeken.
45. Van Mevrouw E.J. de Haas-Offerhaus te Zwolle: Twee pakken met tijdschriften, brochures en pamfletten op het gebied der drankbestrijding.
46. Van de Vrijdenkersvereniging "De Dageraad" te Amsterdam: Enkele boeken op het gebied der Vrijdenkersbeweging.

47. Van de Redactie van "Libertas" te 's-Gravenhage: Een gebonden exemplaar van de illegale nummers van "Libertas" en enkele brochures.
48. Van The Jewish Agency for Palestine te Jeruzalem: Een zestal belangrijke werken over Palestina.
49. Van Dr. B. Sapir te New York: Een twintigtal belangrijke boeken en brochures.
50. Van de "Mundo Obrero" te Parijs: Een veertigtal Spaansche brochures en "Nuestra Bandera" 1945-1946.
51. Van "Editions Sociales" te Parijs ontvangen wij geregeld hun communistische uitgaven.
52. Van het blad "Poland Fights" te New York: een aantal brochures betreffende Poolse Joden.
53. Van de Kon. Nederl. Akademie van Wetenschappen te Amsterdam: "The Rockefeller Foundation review" 1940 - 1944.
54. Van den Heer B. Luteraan te Amsterdam: Een pak brochures en pamfletten.
55. Van den Heer W. Spiekman te Amsterdam: Report of the world trade-union congress 1945.
56. Van den Heer Risensberger te Bern: H. de Mann, Au de là du nationalisme.
57. Van het Alg. Christ. Vakverbond te Utrecht: Een memorandum in verband met de huidige loonen en prijzenpolitiek. Nederlandsch en Fransch.
58. Van de Handels-Economische Bibliotheek te Amsterdam: Het Sociaal Weekblad 1898 - 1911.
59. Van de Universiteitsbibliotheek te Upsala: Arna Wahlstrand, Allmänna valmansförbundets tillkomst.
60. Van de Federal Security Agency te Washington: Annual Report 1945

61. Van "Vrij Nederland" te Amsterdam: Verslagen van diverse cursussen.
62. Van de Sociaal-Demokratische Partij te Kopenhagen: Het tijdschrift "Socialisten" 1934-1941 Geb.
63. Van de Uitgeverij "Pegasus" te Amsterdam ontvangt het Instituut geregeld communistische brochures.
64. Van "The New International" te New York: Jrg. 1940-1945 Geb.
65. Van den Alg. Ned. Christ. Ambtenarenbond te 's-Gravenhage: Verslag 1941 - 1946
66. Van den Heer E. Armand te Parijs: Enige Fransche brochures.
67. Van de Partij van den Arbeid te Amsterdam: Een aantal boeken en brochures.
68. Van de Fédération Suisse P.T.F. te Bern: Rapport annuel 1945
69. Van het Tijdschrift "Aufbau" te Zürich: Jrg. 1943-1945.
70. Van de Freedom Press te Londen: een aantal anarchistische boeken en brochures.
71. Van Maj. L. Froehner te Berlijn: "De Toekomst" 1914-1918.
72. Van het Indisch Instituut te Amsterdam: Enige boeken en brochures.
73. Van de "Grafiache Industrie" Het Mededeelingenblad 1942-1946 Geb.
74. Van de A. J. C. te Amsterdam: Enige boeken en brochures.
75. Van "Travail" te Charleroi" No. 1-11 van hun illegale mededeelingen 1943-1944.
76. Van een Jeugdvereniging te Kopenhagen: Het tijdschrift "Rød Falken", Jrg. 1940-1941 Geb.

77. Van den Verband Schweizer. Fürsorger für Alkoholgefährdete te Zürich: "Der Fürsorger" Jrg. 1933-1945 Geb., en diverse brochures.
78. Van de American Public Welfare Association te New York: Een twintigtal brochures.
79. Van "Natblicht" te Gent: Geminal Reeks No. 3 - 12
80. Van de Confédération France des Travailleurs Chrétiens te Parijs: Een twaalfstal brochures.
81. Van den Ned. Bond van Christ. Fabrieks-en Transportarbeiders te 's-Gravenhage: Een rapport over de oorlogsjaren.
82. Van den Ned. Christ. Grafischen Bond te Amsterdam: Een rapport over de oorlogsjaren.
83. Van den Ned. Christ. Bond in de Kleedingindustrie te Utrecht: Kort verslag 1938 - 1946.
84. Van den Heer P. J. Serrarens te Utrecht: Het Intern. Christ. Vakversond 1937 - 1945 van Parijs tot Brussel.
85. Van Ir. J. W. Albarda te 's-Gravenhage: Een foto-copie van Van Kol's lidmaatschapsbewijs van het Intern. Werklieden Verbond met eenige woorden van Van Kol naar aanleiding van Albarda's eerste verkiezing in het Parlement.
86. Van den Heer De Vrieze te Amsterdam: Het tijdschrift "De Nederlandsche Politie" compl.
87. Van Mevrouw Ragaz te Zürich: Een foto van het doodenmasker van haar man.
88. Van een coöperatieve Vereeniging te Kopenhagen: Het tijdschrift "Kooperationen" 1941-1945.

Gedurende een reis naar Zwitserland kon Mevrouw Adama van Scheltema weer vele relaties aanknoopen, zoodat zij verscheidene geschenken naar Amsterdam kon verzenden.

De weduwe van Dr. F. Bruppacher te Zürich gaf haar brieven en brochures uit de nalatenschap van haar man.

De firma Oprecht te Zürich zond gratis een groot pak der in de laatste zes of zeven jaar verschenen boeken.

De Verband Personal Offentlicher Dienste (V.P.O.D.) te Zürich zond een kist met belangrijke vakbondsbladen vanaf 1910 en een groot aantal rapporten, verslagen en brochures.

Prof. Ragaz, dien zij kort voor zijn dood nog bezocht, liet een bijna complete serie van zijn tijdschrift "Neue Wege" toezenden, benevens een zeer groot aantal boeken en brochures.

Van "Volksrecht" te Zürich werd ontvangen de krant "Volksrecht" Jrg. 1940-1943 bijna compl. en het tijdschrift "Rote Revue" Jrg. 1940-1943 bijna compl.

Van Dr. Steinemann, Directeur van het Sozial Archiv te Zürich, werd een aantal boeken en brochures ontvangen, terzijl verdere toezending van dubbeltallen in voorbereiding is.

Het Zwitserse Vakverbond te Bern zond een rondschrijven aan de aangesloten organisaties, waardoor nu weer een aantal vakbondsbladen uit Zwitserland binnenkomen.

Het Bureau International du Travail te Genève zond een aantal pakken met de uitgaven der laatste tien jaren.

Ook van den Bibliothecaris van de Volkenbondsbibliotheek werd bericht ontvangen, dat hij bereid was een aanvulling te sturen op de door ons niet ontvangen uitgaven van 1939 tot heden.

Ten laatste bezocht Mevrouw Scheltema ook weer den ouden anarchist L. Bertoniste Genève, met wien voor den oorlog een afspraak was gemaakt dat hij door zou gaan met het verzamelen voor het Instituut. Mevrouw Scheltema bracht zelf mee een enveloppe met een groot aantal brieven van Malatesta uit de jaren 1924-1927 en verder zond hij o.a. "Le Réveil" vanaf 1895 bijna compl. en geb., een zestal dossiers van 1895 tot 1921 met circulaires, streekbiljetten en andere documenten, een elftal mappen met zeer belangrijke oude anarchistische brochures en de door hem illegaal uitgegeven brochures tusschen 1940 en 1945, jaargangen van anarchistische kranten tusschen 1903 en 1922 en verder eenige pakken Spaansche, Italiaansche en Fransche bladen uit de jaren 1940-1945. Alles tezamen drie groote kisten. Voor dit materiaal werd voorloopig Zw.frs. 500.- betaald.

*aanvullen
inwendig*

Wij gaan thans over tot een overzicht van de werkzaamheden in de eerste anderhalf jaar na de Bevrijding.

2 1. Het gebouw.

De werkzaamheden om het gebouw weer eenigszins behoorlijk in orde te brengen, vonden in het jaar 1946 hun voortgang. De verwarming, die in den laatsten winter (1944-1945), toen de Duitschers ons land hadden verlaten, en het gebouw dus leeg stond, geheel was bevroren, moest tot op ongeveer tweederde worden ingekrompen. Het gebouw werd schoon gemaakt, alle deuren en kasten moesten opnieuw van sleutels of sloten worden voorzien, het dak werd gerepareerd, alle muren werden gefrescoliet en een deel van den voorgevel geschilderd en de verdere herstellingen, die noodzakelijk waren, verricht. Het belangrijkste dat nu nog moet gebeuren, is het plaatsen van planken in vele kasten, welk hout door de Duitschers werd meegenomen, het aanvullen van de radiatoren, het aanschaffen van meubelen en zoo mogelijk, het aanbrenge van een aantal nieuwe kasten. Twee M.3 hout is aan het Instituut toegezegd, zoodat wij van een deel der planken reeds zeker zijn.

5 2. De werkzaamheden.

In het voorjaar van 1946 bereikte ons het bericht, dat de S.A.I. zoo gelukkig was geweest in Brussel een groot deel van haar krantenmateriaal en brochurenverzamelingen te redden. Op voorstel van Dr. Fr. Adler werd deze groote massa naar Nederland gebracht en aan het Instituut in bruikleen gegeven. Deze verzameling bevat: oude Fransche en Duitsche socialistische bladen vanaf ongeveer 1840, jaargangen van de Sociaal-democratische pers over de geheele wereld tusschen 1920 en 1940, een bijna volledige collectie der uitgaven van den Volkenbond en het Internationaal Arbeidsbureau. Verder alle uitgaven van de S.A.I. Deze unieke verzameling is geordend en opgesteld in een der magazijnkamers.

In Augustus 1946 ontving het Instituut de eerste zending uit Duitschland, die verpakt was in twee schepen. Mede met behulp van soldaten, werden deze schepen gelost, alle kisten naar het Instituut gebracht, los materiaal in leege kisten overgeladen en eveneens vervoerd. Het losse materiaal moet stuk voor stuk worden uitgezocht; daarbij vindt men vele ongeschonden boeken, maar veel ook is helaas onbruikbaar geworden. Het uitpakken van deze zending is voor circa tweederde geschied, de boeken zijn naar hun verschillende afdelingen gebracht, maar moesten daar nog op den grond worden geplaatst, opdat de ordening in de kasten met hulp van bevoegde medewerkers zal kunnen geschieden. Deze ordening zal zeker nog vele maanden in beslag nemen.

In December van dit jaar ontving het Instituut circa 400 kisten uit Klagenfurt (Oostenrijk) terug. Ook deze kisten zijn

grootendeels uitgepakt en bevatten een deel van onze krantenverzamelingen. Het is zeer waarschijnlijk dat nog meer kisten uit Klagenfurt zullen binnenkomen, zoodat wij de hoop mogen koesteren dat wij ook onze verzamelingen kranten en tijdschriften voor een groot deel terug zullen krijgen.

Ook in Parijs en Amboise werd een deel der daar ondergebrachte bezittingen gered. Al dit materiaal bevindt zich nu te Amsterdam.

De kisten, die het Instituut zelf in 1938 en 1939 naar Engeland zond, zijn alle weer in Amsterdam teruggekomen. Dit materiaal, waaronder zich ook het Marx-Engels archief bevindt, werd nog niet uitgepakt, omdat het bijzondere zorg en bijzondere opberging vereischt.

Ook al datgene, dat op verschillende plaatsen in Nederland was verborgen, werd naar het Instituut teruggebracht. Hieronder bevonden zich vele kisten met archieven uit Den Haag, 9 kisten met vakbondsverslagen uit Alkmaar, en een groot deel van onze Engelsche en Nederlandsche brochurenverzameling uit verschillende bergplaatsen te Amsterdam.

De Bibliotheek.

De Bibliothecaresse heeft er zich dadelijk weer op toegelegd, gratis toezending van kranten en tijdschriften aan te vragen, zoodat nu reeds weer 430 periodieken worden ontvangen uit verschillende landen (Zie bijlage I).

Ook stelde zij zich weer met vele oude bekenden in verbinding, zoodat het Instituut zich in 1946 over vele geschenken mocht verheugen (Zie bijlage II).

De studiezaal kon weer bijna op den ouden voet worden ingericht, daar vele kisten werden aangetroffen met de boeken die uit de studiezaal afkomstig waren, nog voorzien van de oorspronkelijke nummers, zoodat deze zoo weer in de kisten konden worden gezet. Ook vele naslawerken en groot tijdschriften, als:

"De Nieuwe Tijd "

"De Socialistische Gids"

"Neue Zeit"

"Die Gesellschaft"

"Der Kampf"

"Vierteljahrshäfte zur Konjunkturforschung"

"Sozialistische Monatshefte"

"Revue d'Histoire économique et sociale"

werden teruggevonden, - voor een deel compleet, voor het andere hopen wij die nog te kunnen completeeren uit de niet uitgepakte kisten. Het ligt in de bedoeling de studiezaal aan te passen aan de sociale wetenschappen, waarvan de literatuur na den oorlog veel wordt gevraagd. Daarvoor zal een aantal werken moeten worden aangekocht.

Reizen.

Mevrouw Scheltema bracht in het begin van 1946 van haar reis naar Zwitserland vijf kisten en vijftien pakken mee, die voor

↳ Veel van het

terugggebracht is

reeds in slechten

staat teruggevonden.

Voor een paar procent deel
draagt is hiervoor de overname

bevestiging in Duitsland
en de overname (de) (shuld).

+ /

u 4.

het grootste deel zeer belangrijke geschenken bevatten voor
het Instituut (Zie bijlage III).
Zij maakte van deze gelegenheid gebruik om weer vele verbin-
dingen aan te knopen.

Prof. Posthumus maakte een reis naar Frankrijk om de terugzending
van het materiaal uit Amboise voor te bereiden en onderzoek te
doen naar den toestand van ons filiaal te Parijs.

7784 IV b

Kort verslag over het tweede kwartaal 1946.

1. De werkzaamheden.

Er werden een twee en twintig tal groote kisten uit Frankrijk terug ontvangen. Deze kisten bevatten oude socialistische kranten tusschen 1840 en 1940 uit Duitschland, Frankrijk, Engeland, Oostenrijk, Rusland, België, Zwitserland, Vereenigde Staten, Argentinië en Australië.

Ze werden uitgepakt en over de afdeelingen verdeeld. Het is een bijzonder rijke aanwinst. (zie bijl. I)

Verder werden uit Den Haag een 40-tal kisten ontvangen, die eveneens werden uitgepakt en verdeeld. Deze bevatten: een aantal oude kranten, waaronder:

"Le Prolétaire"	1878-1879
"Der Sozial Demokrat"	1865 Juni-December 1868 Januari-September
"L'égalité" Jrg. I	1877
Een Band met verschillende Fransche bladen, w.o.:	
"La Liberté"	Dec. 1867-Dec. 1869
"Bulletin de l'Association Radicale"	nos. 1-5 Oct.-Dec. 1864
"Der Volksstaat"	1869-1873 3 Db.
Een fotocopie van	
" La voix de l'avenir" Jrg. I	1865-1866
" Forward" (in het Russisch) Jrg. I-II	1875-1876
" Recht voor Allen"	Jrg. I-V, X-XX
" De vrije Socialist"	Jrg. XXI-XXIV, XXVI-XXXVII, XXXVIII-XL (compleet)
" Le Journal du Peuple"	Juli-Aug. 1870
en or "La Fédération"	24 Aug.-21 Sept. 1872
" Qui Vive"	8 Oct. - 11 Dec. 1871
" l'Emancipation"	October-November 1880 (compl.)

en voorts: brieven-archieven van:

G.v.Vollmar
E.Bernstein
Menstschikoff
P.Axelrod
Otto Lang
P.J.Troelstra.

Archief I.A.M.B.

Archief Congres 1917 Stockholm.

2. GESCHENKEN ontvangen door het Internationaal Instituut voor
Sociale Geschiedenis, vanaf 1 April 1946

=====

Van The Hopkins University, Baltimore

33 boeken

Van The Jewish Labor Committee New York

4 boeken

Van Verlag A.Francke Bern

13 boeken, waaronder: Benedetto Croce; Die Geschichte
als Gedanke und als Tat

Joseph A.Schumpeter:

Kapitalismus, Sozialismus
und Demokratie

Alfred Amonn

Simonde de Sismondi als
Nationalökonom

Stanislaw Warynski

Die Wissenschaft von der
Gesellschaft

Fritz Lieb : Russland unterwegs

Guglielmo Ferrero: Macht

Van Julius Braunthal London

56 ~~boeken~~ (Left Book club edition)

"The Left News"

Van Pegasus Amsterdam

4 boeken en brochures

Van het Intern. Labour Office Montreal

10 Reports etc.

Van The American Public Welfare Association

20 brochures.

Van The Rockefeller Foundation

A Review for 1945

Van het Eidgenössisches Stat.Amt, Bern

3 brochures

Van het Verband Schweizer Fürsorger für Alkoholgefährde

"Der Fürsorger" gebonden 1933-1945

Van De unger Indrat KøbenhavnRødfalken Jrg. 1940-1944 gebonden
Børnelederen Jrg. 1939-1946Europa Verlag ZürichHans Nawiasky: Kann das deutsche Volk für
Demokratie und Weltfrieden gewon-
nen werden?Van Mevrouw de Haas-Offerhaus Zwolle

4 zeezen brochures en kranten

Van het Intern. Christelijk Vakverbond UtrechtEen verslag over de jaren 1937-1945 van Parijs
tot BrusselVan den Prot.Christ.Bond van Spoor-en Tramweg Personeel

Overzicht 1941-1945

Van de Nederl.Verg.van Christ.Kantoor-en Handelsbedienden

"Ons beginsel" vanaf 1945

A.C.V. Belgie

Maandblad compleet

Uitgeverij "Het Licht" Gent

Germinal-Reeks Nos. 3-12

N.V.V.

Verslag over de jaren 1940-1945

Van den Heer B.Luteraan, AmsterdamEen pak verkiezingsmateriaal, brochures,
pamfletten enz.

Van De Partij van den Arbeid Amsterdam

Een groote verzameling verkiezingsmateriaal

Van de C.P.N. Amsterdam

Een groote verzameling verkiezingsmateriaal

Van de Protestantsche Unie Den Haag

Verkiezingsmateriaal

Van de Schweizerische Bibliographie für Statistik
und Volkswirtschaft

Jrg. 1944/1945

Van verschillende uitgeverijen in Zwitserland

"Gewerbezeitung"	complete jrg. 1945
"Werkgeberzeitung"	idem
"Das Aufgebot"	idem
"Die Tat"	idem

Van den Nederl.Christ.Bond v.d.Kleedingindustrie

Kort verslag over de jaren 1938-1946

Van den Nederl.Christ.Grafischen Bond

Verslag: "Van ondergang en herleving"

Van den Nederl.Bond v.Christ, Fabrieks-en Transport-
arbeiders

Verslag: "Geslagen, maar niet verslagen"

Van Koöperative Faellesforbund Danmark

"Koöperationen 1941-1945 gebonden

"Die Volkswirtschaft" Bern

Jrg. 1945 compleet

Van Mejuffrouw Prins Amsterdam

Volkenbondsarchief betr.kalenderhervorming.

Van de Recherche der Amsterdamsche Politie

Het Tijdschrift "De Nederlandsche Politie" compleet

Van den Heer Ir. J.W. Albarda, Den Haag

Een fotocopie van Van Kol's lidmaatschapsbewijs van het Intern. Werkliedenverbond van 21 September 1870 met eenige woorden van Van Kol naar aanleiding van Albarda's eerste verkiezing in het Parlement.

Van Mevrouw Prof. Ragaz

Foto van het doodenmasker van haar man

Van Prof. Posthumus, Amsterdam

ca. 300 brochures.

Sedert 1 April 1946 ontvingen wij

92 nieuwe (kranten en tijdschriften, waarvan:
)politieke-en vakbondsbladen

uit Nederland	39
" België	12
" Frankrijk	18
" Engeland	2
" Zwitserland	18
" Italië	1
" Luxemburg	1
" Amerika	1

zoodatwij thans in totaal 317 kranten en tijdschriften *gratis*
ontvangen.

COPIE

Verantwoording van de door De Centrale Arbeiders-
Verzekerings- en Deposito-bank ontvangen f. 40.000,--
voor herstelkosten van de verzamelingen van het
INTERNATIONAAL INSTITUUT VOOR SOCIALE GESCHIEDENIS.

Juli 1945 - 31 Maart 1947

UITGAVEN IN 1945:

<u>Transport (Smit)</u>	f. 188,-- (2)	
<u>Salarissen:</u>		
Hevr. Scheltema	f. 1750,--	
W. Blumenberg	400,--	
D. Karemaker	200,--	
	<u>f. 2.350,--</u>	f. 2.538,--

UITGAVEN IN 1946:

<u>Gemeente-magazijn</u>	f. 337,40 (4)	
<u>Safe Kas-Vereeniging</u>	20,-- (5)	
<u>Transportkosten:</u>		
Th. Kwaadland, Delft (uit buiten- land)	3.366,83 (10)	
Commissariaat Generaal voor Recuperatie	2.625,46 (12)	
Aan Prof. Posthumus betaald voor Sue, bewaarloon boeken Amboise	133,95 (13)	
Bewaarloon Gebrs. Hoed, Alkmaar	44,60 (14)	
Bewaarloon Kost, Den Haag	55,-- (15)	
Extra-kosten voor het uitpakken en afladen der kisten uit Duitsland, foeien, enz.	557,22	
Smit, kleine vervoerkosten	304,30 (17)	
Assurantie kisten uit Engeland	<u>285,22 (18)</u>	f. 8.229,98
<u>Reparatie gebouw:</u>		
Gedeeltelijke betaling van tim- merwerk en schilderen aan J. Hamaer	4.500,-- (19)	
<u>Schoonmaak gebouw:</u>		
Gemsto	830,-- (21)	
Geregelde schoonmaakster	<u>284,--</u>	f. 5.614,--
Transport		f. 16.381,98

Transport f. 19.690.69

Transportkosten

Erkelens, Cooke & Marcus, Amsterdam	230.95
Th. Kwaadland, Delft (uit Duitschland)	3.366.83
Reis Mevr. Scheltema betreffende het verzenden der kisten	80.39
Commissariaat Generaal voor Recuperatie Aan Prof. Posthumus betaald voor Sde, bewaarloon boeken Parijs	2.625.46
Bewaarloon Gebrs. Hoed Alkmaar	153.95
Bewaarloon Koot den Haag	44.60
Vergd. Cargadoorskantoor voor boeken uit Denemarken	55.-
Extra kosten voor het uitpakken en afladen der kisten uit Duitschland, fooien enz.	17.27
Smit kleine vervoerkosten	557.22
Assurantie kisten uit Engeland	304.30
	285.22

Reparatie gebouw

gedeeltelijke betaling van timmerwerk en schilderen aan J. Hammer	4.500.-
---	---------

Onderhoud gebouw en meubilair

loodgieter	f. 77.20	
lift (fa. Benzien)	63.-	
diverse sloten	3.85	
Motex	36.50	180.55

Schoonmaak gebouw

Cemsto	830.-
geregelde schoonmaakster	284.-

Verwarming (olie) 1.309.78

Electriciteit 102.-

Telefoon 473.30

Waterleiding 19.-

Reiskosten

Prof. Posthumus	f. 364.40	
Mevr. Scheltema	375.21	
Prof. van Winter	29.83	769.44

Gedeeltelijke betaling van schuld

Mevrouw Stein, Londen	100.-
-----------------------	-------

Onkosten Rotterd. Bankvereniging 4.99

f. 36.404.94

COPIE

Transport

f. 16.391,98

Exploitatie gebouw

Verwarming (olie)	f. 1.309,78 (22)
Electriciteit	102,-- (23)
Telefoon	473,30 (24)
Waterleiding	<u>19,-- (25)</u>

1.904,08

Reiskosten: (26)

Prof. Posthumus	f. 364,40
Mevr. Scheltens	375,21
Prof. van Winter	<u>29,83</u>

769,44

Gedeeltelijke betaling van
achterstellig salaris (27)

100,--

Onkosten Robaver

4,99

Salarissen:

Mevr. Scheltens	f. 4.100,--
Mej. van der Horst	2.600,--
W. Blumenberg	2.380,--
N.H. Feenstra	875,--
D. Steenis	37,50
D. Karemaker	<u>1.584,--</u>

11.576,50

Ziekpenning, kinderbijslag enz. (1e halfjaar) (31)212,13

Totaal 1945 en 1946

f. 30.949,12UITGAVEN IN 1947:

Postzegels	f. 45,83
Gemeente-magazijn	<u>64,85 (29)</u>

110,68

Transportkosten

Smit, kleine vervoer- kosten	23,60 (33)
A. Lehning (betaling voorschotten 1940-1946 te Oxford en Londen) £200	<u>2.144,28 (34)</u>

2.167,88

Exploitatie gebouw

Schoonmaakster	56,--
Verwarming (olie)	954,67 (36)
Electriciteit	42,70 (37)
Telefoon	<u>164,65 (38)</u>

1.218,02Transport 1947 f. 3.496,58

Transport f. 3.496,58

Transportkosten

Smit	f. 494,20
Commissariaat Gene- raal voor de Recu- peratie	2.137,86
Erkelens, Cooke en Marcus	2.918,97
Witpakken van kisten	<u>161,91</u>

5.712,94

Verwarming gebouw

Van Heemstede Obelt
(oliestockinrichting)

1.680,--

Salarissen 1e kwartaal 1947:

Mevrouw Scheltema	1.000,--
Maj. van der Horst	650,--
W. Blumenberg	750,--
H.H. Feenstra	525,--
D. Steenis	150,--
D. Karemaker	<u>520,--</u>

3.594,--

Totaal 1e kwartaal
1947

f. 14.484,52Recapitulatie:

Totaal 1945 en 1946
Totaal 1e kwartaal 1947
Totaal

f. 30.949,12
14.484,52
f. 45.433,64

Overzicht van hetgeen alnog te betalen is aan herstellingskosten.

A. In Nederland

Transportkosten

Brakelens, Cooke en Marcus	f.	2.918,97
Commissariaat Generaal voor Recuperatie		
2% van de geschatte waarde		1.838,80
kisten, die uit Klagenfurt zijn gekomen	1/20 f	
kisten, die uit de U.B. zijn gekomen	1/20 f	2.000,--
kisten, die nog uit Klagenfurt zullen komen	1/20 f	
Stichting Nederlandsch Kunstbesit		2.137,86

Reconstrue Obell

Reparatie Centrale Verwarming plus 5% rente vanaf 1 Juli 1946		1.693,50
--	--	----------

Reparatie schouw

Restant rekening J. Hamner (timmerwerk en schilderen)		1.830,--
Electricien		510,00

Boekhandel

Boeken, oude boekrekeningen van 1940 enz., ca.		4.543,68
Archief Endlich		1.000,--

Rechtsinstituut voor Corleodocummentatie

821,45

Ziektefonds, Kinderziekenhuis (2e halfjaar 1946)

812,13

Achterstal in premie-betalingen en in salarissen 1940/1946

13.304,60

Voorschot van Directeur aan Instituut gedurende de oorlog

300,--

Voorschot van Directeur aan Instituut wegens reis-kosten

600,--

TOTAAL

f. 35.500,91

B. In Engeland

Huis 19 Branbury Road, Oxford, 25/4/'41-25/12/'46 f.	p.m.	
Kisten enz. voor verzending bibliotheek		2.154,23
Verhuizing Oxford, liquidaties en transport 200		636,60
Laatste sending uit Londen		212,80
Latere boekenschulden Londen £ 60		636,60

TOTAAL

f. 3.639,66

Recapitulatie uitgaven:

Betaald in 1945	f.	3.206,13
Betaald in 1946		36.464,94
Schulden in Nederland		35.600,91
Schulden in Engeland		<u>3.639,68</u>
		78.911,66
Aan te kopen meublleir		<u>2.000,--</u>
		80.911,66
Begroting 1947 (semi-normaal)		<u>55.000,--</u>
TOTAAL	f.	<u>135.911,66</u>

Ontvangsten

Herstelbijdrage van De Centrale	f.	40.000,--
Vergoeding De Centrale		20.000,--
Subsidie het Rijk 1946		20.000,--
Subsidie het Rijk 1947		20.000,--
Subsidie Gemeente Amsterdam 1946		15.000,--
Subsidie Gemeente Amsterdam 1947		<u>15.000,--</u>
TOTAAL	f.	<u>130.000,--</u>
TEKORT	f.	<u>5.911,--</u>

pag. IX

BEGROTING 1947

I	<u>Aankopen bibliotheek</u>	f. 2.000.--	
II	<u>I.A.V.</u>	<u>600.--</u>	f. 2.600.--
III	<u>Reiskosten</u>		500.--
IV	<u>Personeel</u>		
	Directeur	f. 6.000.--	
	Bibliotheecaresse	4.800.--	
	A. Lehming	4.700.--	
	Mej. v.d. Horst	3.000.--	
	Russisch Kabinet	1.000.--	
	Karemaker	2.080.--	
	Blumenberg	3.350.--	
	Feenstra	2.100.--	
	Nederl. Kabinet	3.000.--	
	Catalogiseester	1.600.--	
	Steenis	900.--	
	Uitpakker	<u>1.800.--</u>	
			f. 34.330.--
V	<u>Pensioenen</u>		2.700.--
VI	<u>Exploitatie</u>		6.000.--
VII	<u>Vrachten</u>		500.--
VIII	<u>Lidmaatschappen</u>		100.--
IX	<u>Onkosten vergaderingen</u>		200.--
X	<u>Sociale lasten</u>		3.400.--
XI	<u>Onvoorzien</u>		4.670.--
			<u>f. 55.000.--</u>
	 <u>ONTVANGSTEN</u>		 <u>f. 55.000.--</u>

COPIE

109 X

INTERNATIONAAL INSTITUUT VOOR SOCIALE GESCHIEDENIS.

Beoorting 1948.

INKOMSTEN

Subsidie Rijk	f. 25.000,--	
Subsidie Amsterdam	20.000,--	
Vergoeding Centrale Arbeiders		
Verzekering- en Depositok Bank	20.000,--	
Verkoop dubbelen enz.	<u>1.500,--</u>	
TOTAAL		<u>f. 66.500,--</u>

UITGAVEN

Personeel	f. 42.000,--	
Pensioenuitgaven	5.500,--	
Exploitatie	6.000,--	
Vrachten	1.000,--	
Reiskosten	1.000,--	
Aankopen bibliotheek	3.000,--	
Intern. Archief van de Vrouwenbeweging	500,--	
Lidmaatschappen	100,--	
Onkosten vergaderingen	200,--	
Sociale lasten	5.500,--	
Publicatie	5.000,--	
Jaarverslag drukken	250,--	
Onvoorzien	<u>1.000,--</u>	
TOTAAL		<u>f. 68.950,--</u>
<u>tekort</u>		<u>f. 430,--</u>

29 XI

LB

BALANS OP 31 DECEMBER 1946.

<u>ACTIVA</u>			<u>PASSIVA</u>	
Kas	f. 456,81		<u>Crediteuren in Nederland</u>	
Rotterdamse			Transportkosten	f. 8.885,63
Bankvereniging	<u>7.680,63</u>		reparatie centrale	
	f. 8.137,44		verwarming	1.693,50
Subsidie Rijk	20.000,--		reparatie gebouw	2.340,04
Subsidie Gemeente Amsterdam	7.500,--		oude boekenrekeningen vóór 10 Mei '40	5.543,65
Nadelig saldo	<u>3.703,15</u>		voorschotten aan Instituut gedurende de oorlog	300,--
	<u>f. 39.340,59</u>		reiskosten	600,--
			ziekenfonds (2e halfjaar 1946)	212,13
			Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie	821,46
			achterstellen in salarissen en premiebetalingen	15.304,50
			<u>Crediteuren in Engeland</u>	
			achterstallige huur huis in Oxford 25/4/'41 - 25/12/'46	p.m.
			Kisten terugzending bibliotheek	2.154,28
			verhuizing Oxford en transport	636,60
			laatste zending uit Londen	212,20
			boekenschuld te Londen	<u>636,60</u>
				f. 39.340,59